

Херсонський державний
аграрно-економічний
університет

Kherson State Agrarian
and Economic University

МАТЕРІАЛИ

У Всеукраїнській науково-практичній конференції
**«УПРАВЛІННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ
ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ
ВНОВОСТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАДАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ
ВИРІШЕННЯ»**

04-05 березня 2021 року
м. Херсон

V Всеукраїнська науково-практична конференція «Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2021 року)

**Міністерство освіти та науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Головне управління Держгеокадастру у Херсонській області
Західноукраїнський національний університет
Херсонський державний аграрно-економічний університет**

**«УПРАВЛІННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ
ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ
РЕСУРСІВ В НОВОСТВОРЕНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ»**

*Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Херсон, 04-05 березня 2021 року)*

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру

**Херсон
2021**

V Всеукраїнська науково-практична конференція «Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2021 року)

УДК 332.1:332.3 (08)

У66

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету архітектури та будівництва Херсонського державного аграрно-економічного університету (протокол № 8 від 31.03.2021 р.)

Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 04-05 березня 2021 року). – Херсон: ХДАЕУ, 2021. –378 с.

ISBN 978-617-7917-06-8

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати V Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення», яка проводилась кафедрою землеустрою, геодезії та кадастру

Конференція проведена у межах кафедральної теми: «Розробка методики спостережень за деформаціями будівель та споруд Херсонського державного аграрного університету»(номер державної реєстрації 0118U007199)

Головний редактор: Яремко Ю.І., д.е.н., професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Відповідальний секретар: Дудяк Н.В., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Технічний секретар: Мацієвич Т.О., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Організатори випуску збірника:

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилянь, правопис власних імен тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

V Всеукраїнська науково-практична конференція «Управління та раціональне використання земельних ресурсів вновостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2021 року)

Науково-організаційний комітет конференції:

Кирилов Юрій Євгенович	ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету
Грановська Вікторія Григорівна	перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи Херсонського державного аграрно-економічного університету
Аверчев Олександр Володимирович	проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.с.-г.н., професор
Бабушкіна Руслана Олександрівна	декан факультету архітектури та будівництва Херсонського державного аграрно-економічного університету, к.с-г.н., доцент
Дудяк Наталія Василівна	завідувачка кафедри землеустрою геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, к.е.н., доцент
Яремко Юрій Іванович	професор кафедри землеустрою геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор
Толуб'як Віталій Семенович	професор кафедри менеджменту та публічного управління Західноукраїнського національного університету, д.держ.упр., професор

**Секція 4. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В ОТГ**

Безвіконний П.В., Потапський Ю.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ РИНКОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	218
Дудяк Н.В., Мартинов І.М. Баранова О.Ю. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ТРАНСПОРТУ.....	221
Народовий Б.О. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ У КРАЇНАХ ЄС.....	226
Самбор М.А. ВПЛИВ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ НА ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ.....	231
Ступень Р.М., Остафінська Л.М., Бабій Н.І. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ СТВОРЕННЯ	235
Яремко Ю.І., Пєсков І.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО СУЧАСНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ.....	238
Яремко Ю.І., Яценко В.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ЗОКРЕМА.....	241

**Секція 5. ОХОРОНА ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ
ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ОТГ**

Бойко Н.В., Зінчук М.І., Мерленко І.М. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРУНТОВОЇ ФЛОРИ НА ОСУШУВАНИХ ГРУНТАХ ПОЛІССЯ.....	246
Василишин Ю.В. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ДОПОВНЕНЬ ВРАХУВАННЯ ВПЛИВУ ШКІДЛИВИХ ЧИННИКІВ НА ВАРТІСТЬ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ ПО СХЕМІ BELLRANDALL.....	250
Богадьорова Л.М., Мельниченко С.Г. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	253
Бондаренко Е.Л. ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ДАНИХ ПРО ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ОТГ ЗА ДОПОМОГОЮ ЛОКАЛЬНОЇ ІПД.....	256

Богадзьорова Л. М.

*кандидат географічних наук, доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон*

Мельниченко С. Г.

*здобувач вищої освіти
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон
здобувач вищої освіти
Херсонський державний університет,
м. Херсон*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Станом на 01.01.2020 загальна площа сільськогосподарських земель Херсонської області складає 1969,3 тис. га, з яких сільськогосподарських угідь 1962,1 тис. га, в т. ч. 1780 тис. га ріллі.

Землі сільськогосподарського призначення складаються із земель державної власності - 261,2 тис. га, земель комунальної власності - 159,3 тис. га, приватної – 1548,8 тис. га[1].

Проблемами щодо оптимізації використання земельних ресурсів займалися такі науковці, як: П. Шищенко, Л. Руденко, С. Дорогунцов, В. Ушкаренко, Л. Новаковський, П. Борщевський та інші. Проте, вимагають подальшого наукового роз'яснення проблемні аспекти використання земельних ресурсів в розрізі адміністративних областей України, зокрема і Херсонщини. Основними проблемами використання земельних ресурсів Херсонської області залишаються: питання формування ринку земель; розвитку різних форм господарювання; деградації ґрунтів та їх підтоплення; нормування водокористування[2].

Основними проблемами, що стримують розвиток земельних відносин в області, є [1] :

- недостатнє фінансове забезпечення реалізації заходів земельної реформи на регіональному та місцевому рівнях;
- низький відсоток проінвентаризованих земель усіх форм власності;
- неефективне використання земель населених пунктів;
- відсутність актуальної нормативної грошової оцінки земель населених пунктів;
- погіршення якості ґрунтів.

Поряд із регіональними чинниками на реформування земельних відносин значною мірою впливають інші фактори, зокрема:

- недосконалість державної статистичної звітності;

V Всеукраїнська науково-практична конференція «Управління та раціональне використання земельних ресурсів вновостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2021 року)

- відсутність державних програм щодо регулювання земельних відносин та охорони земель [Таблиця 1].

Таблиця 1

**Проблеми та перспективи використання земельних ресурсів
Херсонщини**

№	Проблема	Причини	Шляхи вирішення
1	По області вкрай недостатні обсяги проведення хімічної меліорації солонцюватих ґрунтів	Хімічна меліорація є досить енергоємним і вартісним заходом, тому скорочення меліорованих площ пов'язане з недостатком коштів у товаровиробників, а сучасні господарства не в змозі здійснювати необхідний обсяг робіт з хімічної меліорації власними силами	Необхідне запровадження цільових державних програм підтримки та дотації сільгосптоваровиробників, які б стимулювали підвищення продуктивності солонцюватих ґрунтів
2	Незбалансоване і недостатнє внесення мінеральних добрив	Основними причинами скорочення обсягів закупівлі мінеральних добрив є нестабільна цінова політика, експортна орієнтованість хімічних підприємств-виробників, сезонність споживання і попиту та складна логістика постачання добрив	Розробка програм довгострокового забезпечення агропромислового комплексу доступними мінеральними добривами вітчизняного виробництва за рахунок створення правових, фінансових і організаційних умов як для виробників добрив, так і для сільгосптоваровиробників
3	Значний дефіцит і незбалансоване внесення органічних добрив	Дефіцит органічних добрив спричинений стрімким зниженням поголів'я ВРХ та свиней протягом останніх 10 – 15 років	Розробка альтернативних шляхів повернення органічної речовини до ґрунту, біологізація землеробства та оптимізація структури сівозмін
4	Порушення оптимального співвідношення культур в сівозмінах, монокультури	Орієнтація сільгосптоваровиробників на цінову політику на ринку	Чіткий контроль за дотриманням оптимального чергування культур в сівозмінах, основною функцією яких є створення у ґрунті бездефіцитного балансу гумусу і поживних речовин
5	Роздрібнення земельних угідь	Значне збільшення протягом останніх років кількості землекористувачів та землевласників	Створення робочої групи, активізування роботи по перевірці наявності у землевласників і землекористувачів агрохімічних паспортів полів, земельних ділянок і вирішення питання щодо проведення агрохімічного обстеження ґрунтів до укладання договорів оренди і по закінченні терміну їх дії з метою здійснення державного контролю за зміною показників якісного стану ґрунтів у результаті проведення господарської діяльності та своєчасного проведення заходів щодо збереження, відтворення і підвищення родючості ґрунтів

Джерело: складено авторами за [3]

V Всеукраїнська науково-практична конференція «Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2021 року)

Отже, в умовах сучасної системи землекористування стан ґрунтово-земельних ресурсів області продовжує погіршуватися через їхнє нераціональне використання, порушення і забруднення, скорочення обсягів природоохоронних робіт, невиконання державних програм підвищення родючості ґрунтів.

Таким чином, оптимізація використання земельних ресурсів – базової складової ПРП Херсонщини - вимагає системного підходу, що включає економічні та соціальні, екологічні та загальнобіосферні аспекти вирішення даної проблематики.

За умов екологізації сільськогосподарського виробництва Херсонська область може посилити не тільки загальнодержавну, але й європейську позицію у виробництві продукції як рослинного так і тваринного походження.

Список літератури

1. Регіональна програма з використання та охорони земель у Херсонській області на 2020 - 2024 роки (проект). – 2020.
2. Ігнатенко М.Г., Малєєв В.О. До проблеми: земля як особливий природний капітал - еколого-економічний підхід // Теорія і практика оцінювання, оптимізації використання та відтворення земельних ресурсів; Матеріали міжн. наук. конф. - Київ: РВПС України НАН України. - 2002. - С.195-299.
3. Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища в Херсонській області у 2019 році. // Херсонська обласна державна адміністрація. Департамент екології та природних ресурсів. – 2020. – С. 137 – 141.